

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 4 (493)

1999 m. gruodis / Dezember 1999

ŽENGIANT Į 2000 METUS

Žengiant į antrojo tūkstantmečio paskutinius, jubiliejinius 2000 metus, dera nors trumpai stabtelėti ir permąstyti savo pasireiškimo pagrindus, įvertinti dabartį, numatyti ateities iššūkius ir galimus jiems atsakymus.

Pasaulio lietuvių bendruomenės, kaip ir viso pasaulio, padėtis nuolat keičiasi, veikiant tiek išoriniams, tiek vidiniams veiksniams. Išoriniai veiksniai mums palankūs. Atlikti lietuviybės išlaikymo ir lietuvių kultūros kūrimo darbą išseivijoje technologijos pažanga mums sudaro tokias sąlygas, kurių anksčiau neturėjome. Greita ir pigi telekomunikacija padaro mūsų veiklą efektingesnę, palengvina susižinojimą ir susisiekimą tiek savo artimoje aplinkoje, tiek rengiant krašto ar tarptautiniu mastu konferencijas, sąskrydžius, kongresus, meninius festivalius. Ilgai laukta, bet pagaliau atkovota Lietuvos valstybės nepriklausomybė leidžia be varžymų naudotis visos tautos kultūros lobiais.

Sveikiname Vokietijos LB Tarybos narius, apylinkių vadovus, visus LB narius ir kitus Informacijų skaitytojus, ypač rėmėjus bei jų šeimas, ir linkime, kad Kalėdų laikas trykštų džiaugsmu, santarve ir dėkingumu vienas kitam. Palaimos ir sėkmės 2000 metais!

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės ir Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos valdybos

Vidinė bendruomenės raida mažiau žavinga. Natūraliai mažėja lietuviškumo atžvilgiu pati stipriausia pirmoji pokario pabėgėlių karta. Antroji ir trečioji karta jau mažiau įsijungia į lietuvišką gyvenimą. Naujai iš Lietuvos atvykstantieji sunkiai jungiasi į esamą bendruomenės sandarą. Dažnai, pasinaudoję esamais ryšiais, įsitvirtina naujame krašte ir dingsta. Laikui bėgant išeivių bendruomenės orientacijos taškai keisis. Juos turės formuluoti naujieji ateiviai, kurių jau dabar užsienyje yra daugiau, negu karo metu buvo atbloškta į Vakarų. Ar jie tiek pat tvirtai ir ryžtingai angažuosius išlaikyti tautinę gyvybę, yra bent jau abejotina.

Lietuvai atsikovojus laisvę, išeivių pradėta svarstyti, kur kreipti pastangas: ar žiūrėti savo, t.y. išeivių gyvenimo, ar visas jėgas skirti Lietuvai padėti. Turbūt aišku, kad abu tikslai svarbūs ir sunku būtų pasakyti, kuris svarbesnis. Savo išeiviško gyvenimo ir jo sukurtų struktūrų - organizacijų, parapijų, spaudos, saviveiklos kolektyvų, mokyklų, muziejų - apeidimas reikštų greitą lietuviško gyvenimo apskritai užsienyje sunykimą, sunykimą nepaprasto lobyno, kuris buvo didelėmis pastangomis per daugelį metų sukauptas. To negalime norėti. Tai būtų nenaudinga nei išeiviams, nei pačiai Lietuvai. Todėl ir ateityje išeivijos gyvenimui ir veiklai turi būti skirtas atitinkamas dėmesys. Juo domėtis ir naudotis bei jį remti turėtų ir pati Lietuva.

Kaip su Lietuva? Jeigu anksčiau buvo manyta, kad rūpinimasis Lietuva ir jos laisve yra tik atsitiktinis išeivijos uždavinys ir kad atkovojus tą laisvę Lietuva pradės rūpintis išeiviais ir juos globoti, tai šiandien matome, kad ir praėjus 10 metų po nepriklausomybės paskelbimo parama Lietuvai yra vis dar reikalinga. Pirmiausia, tai ekonominė parama. Ir tai viena, ne tiek didelėmis pinigų sumomis, kurių išeiviai patys neturi. Antra, tai būtų mažai veiksminga pagalba ir, trečia, pinigus duoda įvairūs tarptautiniai fondai. Reikėtų specialių programų, kurios sudarytų sąlygas miestelių ir kaimų gyventojams užsiimti kokių perspektyviu amatu ar bizniu, o ne vien proginiiais darbais, kur šiandien galima greitai ir lengvai užsidirbti. Svarstyti, pvz., yra ambasadoriaus R. Bernoto siūlymas miesteliuose kurti smulkios pramonės centrelius. Čia parama galėtų būti teikiama tik iš dalies pinigais, svarbiau būtų patirtis, žinojimas, kaip tvarkytis, norint turėti ilgą laiką turėti naudos. Tikriausiai išeivijoje rastųsi asmenų, ypač iš jaunimo, kurie nesavanaudiškai dalyvautų tokiose programose.

Lietuvai reikia paramos ir įtvirtinant demokratiją bei teisinę valstybę. Per dešimt metų daug kas pasiekta, bet to dar nepakanka. Dabartiniame Lietuvos gyvenime labai lengvai rasime daugelį reiškinį, kuriuos būtų galima atpažinti kaip būdingus sovietinei santvarkai: biurokratijos savivaliavimą, teisės normų nesilaikymą, korupciją, valstybės gėrybių neteisėtą privatizaciją, privataus apsirūpinimo kanalų buvimą, priešų paiešką bei bandymą su jais susidoroti. (Tokių reiškinį matome ir kitur, bet civilizuo- tose valstybėse asmenys už tokius veiksmus patraukiami atsakomybėn ir baudžiami.) Sovietmečiu valstybės institucijos nebuvo vertinamos pagal tai, ar jos dalykiškai atlikdavo savo uždavinius. Pirmiausia buvo žiūrimas jų veiksmingumas pagal ideologijos reikalavimus. Tais laikais nei vykdomoji valdžia, nei teismai, nei administracinis aparatas savo teise ir įstatymais grindžiamo gyvenimo neturėjo. Jie veikė taip, kaip partijos ideologai nurodydavo. Ideologija, revoliucinė etika atstodavo teisės normas. Vyravo tai, ką mes vadiname teisiniu nihilizmu. "Didžiajai tvarkdarei" partijai praradus savo galią, atkritus visai oficialiai ideologijai, valstybės tvarka prarado savo stuburkaulį, atsirado tuštuma, kurią užpildė beatodairiškas asmeninės naudos siekimas. Privačių tinklų kanaluose prapuldavo ir dabar prapuola nemaža dalis nacionalinio produkto be galimybės, kad iš to kas nors grįžtų į valstybės ūkį. Sovietų Sąjunga žlugo todėl, kad buvo išgrobstyta jos nacionalinis turtas. Anksčiau visuomenėje įsigalėję laikysenos ir elgesio būdai dažniausiai dar veikia ir toliau. Jeigu veikiant prievartai ir išnaudojimui tokią elgseną galbūt ir buvo galima kaip nors pateisinti, tai bandant įtvirtinti naują santvarką ji visiškai nepateisinama.

Išeiviai anksčiau jautėsi atsakingi už visos Lietuvos ateitį, tai juo labiau ir šiandien jiems turėtų rūpėti, kas ten dedasi. Žinoma, negalima mėtyti akmenukų į kitą, pačiam sėdint stikliniame namelyje, tačiau reikėtų rasti būdų įtaigoti ir šioje srityje, norint, kad padėtis ateityje iš esmės keistųsi visiems piliečiams teigiama kryptimi.

LR AMBASADORIUS DR. ZENONAS NAMAVIČIUS IŠVYKSTA IŠ VOKIETIJOS

Lietuvos Respublikos ambasadorius Vokietijoje dr. Zenonas Namavičius po sėkmingo šešių su puse metų darbo Bonnoje apleidžia Vokietiją. Atėityje jis atstovaus Lietuvai Rusijos sostinėje Maskvoje. Pirmasis po nepriklausomybės atgavimo Lietuvos Respublikos ambasadorius prof. dr. Vaidotas Antanaitis, buvo atšauktas 1993 m. balandžio 20 d. ir gegužės 16 d. apleido Vokietiją. 1993 m. gegužės 20 d. dekretu LR Prezidentas suteikė dr. Zenonui Namavičiui nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus rangą ir tą pačią dieną skyrė jį antruoju LR ambasadorium Federalinėje Vokietijos Respublikoje. Rugsėjo 1 dienos priėmimu naujasis ambasadorius prisistatė platesnei laikinosios Vokietijos sostinės Bonnos politinei visuomenei. 1999 m. gruodžio 6 d. taip pat priėmimu, dabar jau Berlyne, ambasadorius oficialiai atsisveikino su bendradarbiais, bičiuliais, kolegomis ambasadoriais ir vokiečių valdžios atstovais.

Darbas Bonnoje buvo nelengvas: Vokietija – didelė ir įtakinga valstybė, plėtojanti savotiškus santykius su Rusija. Jos balsas Europos Sąjungoje daug reiškia. Taigi tvarkytinų reikalų aibės, o ambasados darbuotojų mažai. Namavičiui vadovaujant ambasados darbui buvo pasirašyta daug svarbių abišalių sutarčių: Draugiškų santykių ir

bendradarbiavimo pagrindų sutartis, Pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, Sutartis dėl finansinio bendradarbiavimo, Sutartis su Vokietijos Federaliniu Banku “Kreditanstalt für Wiederaufbau”, Sutartis dėl darbininkų įdarbinimo pagilinti savo profesines ir vokiečių kalbos žinias, Sutartis dėl kultūrinio bendradarbiavimo, Sutartis dėl savitarpio pagalbos stichinių nelaimių ir stambių avarijų atvejais ir kitų. Po ilgų derybų nuo š. m. kovo 1 d. buvo įvestas bevizis režimas tarp Lietuvos ir Vokietijos. Daug pastangų ir laiko reikėjo įdėti ambasadoriui išrūpinant, šefuojant ir koordinuojant įvairią tiek Federalinės valdžios, tiek atskirų Vokietijos kraštų teikiamą ūkinę ir kitokią pagalbą Lietuvai, nuolat teikti įvairią informaciją verslininkams, norintiems Lietuvoje investuoti. Reikėjo planuoti ir parengti labai gyvas Lietuvos ir Vokietijos politikų bei verslininkų keliones vieni pas kitus. Daug darbo bei nervų pareikalavo ir ilgametė byla dėl Lietuvos ambasados sklypo Berlyne atgavimo. Byla buvo laimėta ir šiuo metu jau suplanuoti naujieji LR ambasados pastatai. Šių metų vasarą ambasadoriui teko organizuoti ambasados persikėlimą iš Bonnos į Berlyną, kur laikinai įsikurta išnuomotuose pastatuose.

LR ambasadorius
dr. Zenonas Namavičius ir
p. Nijolė (viduryje)
1999 m. LKI suvažiavime

Ambasadorius dr. Zenonas Namavičius palaikė glaudžius santykius su Vokietijos lietuvių bendruomene, buvo dažnas svečias ir kalbėtojas Vokietijos LB ir Vasario 16-osios gimnazijos renginiuose Hüttenfelde ir kitur, rūpinosi išėivių reikalais. Ypač paminėtinos jo pastangos užtikrinti Vasario 16-osios gimnazijos egzistenciją.

Dr. Zenonas Namavičius gimė 1943 m. Panevėžyje, teisę studijavo Vilniaus ir Maskvos Lomonosovo universitetuose. Nuo 1967 m. - Vilniaus universiteto docentas, 1991-1993 universiteto prorektorius, 1989-1993 Lietuvos teisininkų sąjungos pirmininkas. Ambasadoriui talkino žmona Nijolė. Ji LMA prof. V. Radovičiaus

smuiko klasės absolventė, ilgametė Lietuvos kamerinio orkestro smuikininkė, M. K. Čiurlionio menų gimnazijos dėstytoja. Nuo 1993 m. dalyvauja Bonnos muzikiniame gyvenime, yra "Bonner Orchesterverein" koncertmeisterė. Paskutinis jos solo pasirodymas buvo šių metų vasarą Tarpautinio klasikinės muzikos projekto "Europos kultūra be vizų" rėmuose vykusiuose Bonner Orchesterverein ir Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos pedagogų kamerinio orkestro bendruose koncertuose Lietuvoje ir Vokietijoje. Sūnus Justas 1997 m. baigė Vasario 16-osios gimnaziją ir studijuoja teisę Bonnos universitete.

Atsisveikinimas su lietuviais

Š. m. lapkričio 8 d. pavakaryje į Romuvos pilaitę rinkosi gimnazijos darbuotojai, mokiniai, bendruomenės nariai. Netrukus atvyko ir Lietuvos ambasadorius Vokietijoje dr. Zenonas Namavičius su žmona Nijole. Tai buvo jų paskutinis apsilankymas LB būstinėje ir Vasario 16-osios gimnazijoje, prieš išvykstant atstovauti Lietuvai Rusijoje. Atvykus ambasadoriui, visi buvo pakviesti į salę prie šventiškaipapuošto vaišių stalo. Už nuoširdų, dalykišką šešių metų bendradarbiavimą bei nuolatinę dėmesį lietuvių bendruomenei ir už pagalbą gimnazijai dr. Namavičiui ir p. Namavičienei padėkojo gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Vokietijoje gyventiems metams prisiminti direktorius ambasadoriui dovanėjo fotoalbumą, kurį parengė nuotraukų autorė Marija Šmitienė. Vyno kraštą prie Rheino primins ašotis ir dvi puikios taurės vynui, kurias ambasadoriui įteikė VLB pirmininkas A. Šiugždinis. Muzika ir daina Namavičiams dėkojo gimnazijos mokiniai. Jaudinantį atsisveikinimo su bendruomene žodį tarė ambasadorius dr. Namavičius. Po to dar ilgai buvo vakarota ir bendrauta.

VOKIETIJOS LB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Tradicinis Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas, į kurį kviečiami Bendruomenės centrinių organų nariai, apylinkių pirmininkai ir lietuviškų įstaigų bei organizacijų atstovai, ir kuriame dalyvauti gali visi nariai, įvyko š. m. lapkričio 12-14 d. Romuvoje, Hüttenfelde.

Penktadienį, lapkričio 12 d. vakare, atvykę darbuotojai rinkosi posėdžių kambariuose vakaronei. Suvažiavimo darbo posėdžius šeštadienio rytą pradėjo ir jiems vadovavo VLB valdybos pirmininkas Antanas Šiugždinis, sekretoriavo reikalų vedėjos pareigas einanti Laima Lipšytė. Pradžioje atsistojimu buvo pagerbti praėjusiais metais mirę Bendruomenės nariai. Toliau buvo skaitomi pranešimai.

******* Savo pranešime **Bendruomenės pirmininkas A. Šiugždinis** nurodė, kad šiuo metu VL Bendruomenėje yra registruoti 1005 nariai. Praėjusiais metais į Bendruomenę įstojo 50 naujų narių, betgi lietuvių, gyvenančių Vokietijoje, yra gerokai daugiau. Didelė problema yra, kad nariai,

pakeitę savo gyvenamąją vietą, nepraneša naujo adreso. Taip pat sužinoma ir ne apie visus mirusius narius. Mėginama įjungti į Bendruomenę ir naujai iš Lietuvos atvykusius tautiečius, kurių skaičius nuolat didėja. Nario mokestį, nors ir simbolinį (24,- DM per metus), nariai moka nenoriai. Reikalų vedėjo dabar nėra, jis ieškomas. Kol kas raštinės darbus atlieka Laima Lipšytė.

Šiuo metu veikia 16 Vokietijos LB apylinkių: Berlyno, Thüringeno, Saksonijos, Hamburgo, Salzgitter-Lebenstedto, Hageno, Köln-Bonnos, Essen-Mülheimo, Schwetzingeno, Romuvos, Stuttgarto, Rastatto, Memmingeno, Müncheno, Lübecko ir visai neseniai atsikūrusi Frankfurto/M. apylinkė. Šios apylinkės turi savo rinktas valdybas ir veikia savarankiškai. Nariai, kurių gyvenvietėje nėra veikiančios apylinkės, įrašyti į VLB valdybos sąrašą.

Parama iš Bonnos 1999 m. buvo gauta kaip ir ankstesniaisiais metais. Kaip ateityje viskas klostysis, dar neaišku, nes visur taupoma. Dėl

sunkios Lietuvos finansinės padėties ne visiems paruoštiems projektams buvo iš ten gauta parama. Informacijos ir toliau išeina 4 kartus per metus. Vieno numerio vien išsiuntimas kainuoja DM 1,65. Išsiuntinėjama apie 1100 egzempliorių. Siunčiama VLB nariams bei kitiems lietuviams Vokietijoje, spaudai ir kai kurioms įstaigoms Lietuvoje. Be VLB Informacijų, yra leidžiami Romuvos, Stuttgarto ir Müncheno apylinkių apylinkraščiai. Pageidautina, kad ir kitos apylinkės leistų informacinius leidinėlius ir tuo būdu sustiprintų ryšį tarp apylinkės valdybos ir narių.

* * * Apie **Romuvos LB** apylinkės veiklą pranešė jos pirmininkas Adolfas Margevičius. Romuvos apylinkė šiuo metu turi 126 narius. 1999 m. įstojo 3 nauji nariai, 6 apylinkės nariai mirė, iš jų trys veiklūs VLB ir Romuvos apylinkės nariai: Vincas Natkevičius, buvęs ilgametis Vasario 16-osios gimnazijos direktorius ir vienus metus VLB valdybos narys, Eugenija Lucienė, Moterų klubų federacijos pirmininkė, buv. Romuvos apylinkės valdybos pirmininkė ir daugelio kitų organizacijų veikėja. Paminėtinas ir Liudas Kairys, kuris pavyzdingai sutvarkė Lietuvių kultūros instituto archyvą ir periodiką.

Apylinkės valdybą sudaro Adolfas Margevičius - pirmininkas, Jūratė Lemkienė - pirmininko pavaduotoja, Arminas Lipšys - išdininkas, Ronaldas Tesnau - sekretorius, Gintaras Ručys ir Helena Liepa - nariai.

Nereguliariai leidžiamas Romuvos apylinkės apylinkraštis, kuris turėtų išeiti 3 kartus per metus. Deja, šiais metais išėjo tik vienas numeris.

Vasario mėnesį, dirbant dar buvusiai valdybai, surengtas karnavalo balius su satyros ir humoro programa. Susirinko nemažai žmonių linksmi praleisti laiką ir patys aktyviai dalyvavo programoje.

Romuvos apylinkės nariai padėjo paruošti šiais metais vykusį PLB pirmininkų suvažiavimą ir Lietuvių Chartos minėjimo iškilmes. Ir daugelio kitų renginių proga jie yra nuolatiniai padėjėjai. Tai rodo, kad šalia apylinkės veiklos čia gyvenantys lietuviai yra stipriai įsijungę ir į bendrą VLB veiklą.

Pavieniai Romuvos apylinkės nariai organizavo 1998 metais Hüttenfeldo katalikų bažnyčios choro kelionę į Lietuvą. Kadangi ji labai gerai pasisekė ir dalyviai buvo sužavėti, nuspręsta 2000 metais kelionę pakartoti.

Romuvos apylinkėje veikia ir moterų klubas, kuris pasižymi gražiai parengtais Motinos dienos minėjimais ir kita veikla. Taip pat veikia Romuvos katalikų parapijos komitetas, kuris rūpinasi Romuvos tikinčiųjų reikalais.

* * * Apie **Müncheno LB** apylinkės veiklą pranešė jos pirmininkas Robertas Šneideris. Narių skaičius per pastaruosius metus nepasikeitė: jų yra 68. Tačiau renginiuose dalyvauja ir nemažai svečių.

Müncheno apylinkė gyvuoja neblogai. Grupelė žmonių (20-30) nuolat susirenka kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį (14 val.) į Müncheno bažnytelę Kreuzkirche (Am Sendlinger Tor, Kreuzstr. 16) lietuviškų pamaldų. Pamaldas laiko kun. Arnas Arbaitis, šiuo metu studijuojantis Eichstetto kat. teologijos universitete. Po lietuviškų mišių būna bendras pobūvis prie kavos puodelio ir pyrago ar šiaip rimtesnių užkandžių bei gėrimų.

Müncheno LB apylinkės valdyba surengė Vasario 16-osios minėjimą ir Motinos dienos šventę su trumpa programėle.

* * * Apie **Memmingeno LB** apylinkę pranešė jos pirmininkė Herta Schäle. Šiais metais surengtas labai kuklus Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Per pamaldas jaudinančius žodžius Vasario 16-osios proga tarė prelatas A. Bunga. Minėjimui susitakta svetainėje "Lindenbad". Dalyvavo tik 15 lietuvių ir "Sudetendeutsche Landsmanschaft" pirmininkas. Labai pasigęsta latvių bendruomenės pirmininko, kuris visuomet renginiuose dalyvaudavo, bet pernai vasarą mirė. Po apylinkės pirmininkės žodžio ir padeklamuoto eilėraščio, vyko bendras pobūvis, kurio metu buvo pasišnekučiuota ir pasidalyta mintimis.

Motinos dienos proga buvo aplankytos ir pasveikintos senesnės mamytės, įteiktos joms gėlės. Berlyno ligoninėje nuo kraujo vėžio gydomam 9 metų berniukui iš Lietuvos Arūnui Kondrotui paaukota operacijai ir organo transplantacijai 1000,- DM; 635,- DM surinktos iš lietuvių ir vokiečių, o 365,- DM pridėtos iš apylinkės kasos.

Gegužės mėnesį buvo pasveikinta 75-ąjį gimtadienį švenčianti Birutė Weidlich, o Antanui Stasaičiui tiek pat metų sukaks gruodžio mėnesį. Sausį mirė apylinkės narės S. Alainienės 1959 m. gimęs sūnus Aivars Alainis. Julius Tribuišis, gimęs 1920 metais, mirė gegužės mėnesį. Kaip įprasta, apylinkės vardu puvo padėti vainikai.

* * * Apie **Stuttgarto LB** apylinkės veiklą pranešė jos pirmininkas L. Klafs. Apylinkė turi 48 narius. Pernai du nariai mirė, įstojo 3 nauji.

Kaip ir praėjusiais metais apylinkė ruošia mėnesinius lietuvių susitikimus (išskyrus atostogų metu - liepos ir rugpjūčio mėn.). Susirinkimai vyksta kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį Kolpingo namų salėje Bad Canstatte. Prieš susirinkimus prel. Antanas Bunga atlaiko šv. Mišias, po jų vyksta bendras pobūvis, kurio metu galima pasivaišinti ir pabendrauti. Dalyvauja vidutiniškai apie 40 asmenų, tarp kurių būna apie 15 au-pair merginų, laikinai gyvenančių Vokietijoje. Susirinkimai vis mieliau lankomi gal ir dėl to, kad jų metu didėja muzikinė programa, suviliojanti ir jaunesnius. Didesni apylinkės renginiai yra Vasario 16-osios minėjimas ir Kalėdų eglutė. Taip pat nariai nuolat renka vartotą aprangą, kuri būna persiunčiama paramos reikalingiems Lietuvoje. Globojami ir studentai iš Lietuvos, studijuojantys Stuttgarto aukštosiose mokyklose.

Apylinkės veikla finansuojama nario mokesčiu ir aukomis. Finansiniai ir kiti reikalai šiuo metu yra geri, todėl veikla ir ateityje galės būti tęsiama kaip įprasta.

* * * Apie **Hageno LB** apylinkės veiklą pranešė apylinkės pirmininkas Valdas Žielys. Apylinkė turi 70 narių ir apie 50 prijauniančių. Nuo tada, kai į Lietuvą tapo galima važiuoti be vizų, sunkiau surinkti solidarumo mokesť.

1999 metų Hageno apylinkės veiklos plane buvo numatyti 6 susitikimai. Kiekvienas susitikimas turėjo savo tikslą, prasmę, pavadinimą. Pirmasis įvyko vasario 7 d. Šią dieną švęstas atkurtos LB Hageno apylinkės 5 metų jubiliejus. Susitikimo šūkis: Tikėjimas, Viltis, Meilė. Kaip svečiai dalyvavo Esseno-Mülheimo apylinkės atstovai Nijolė ir Siegmar Windszus. A. Šartnerienė paruošė standus, iliustruotus nuotraukomis ir savos kūrybos eilėmis, apie apylinkės 5 metų gyvenimą. P. Mirbachas vedė nuotaikingą viktoriną apie įdomiausius 5 metų apylinkės įvykius. Kaip ir kiekvieno susitikimo, taip ir šio, svarbus akcentas buvo pamaldos, kurias laikė kun. diakonas Valdas Žielys. Jų metu vaikai iš kaladėlių statė bažnyčią, globojami nuolatinės tėvelio pagalbininkės Simonos Žielytės.

Velykiniame suėjime, kuris įvyko balandžio 4 d. dalyvavo gausus būrys lietuvių. Kun. diak. V. Žielio labai išradingai pravestose pamaldose buvo deginamos blygybės, pagerbiamos žmogiškosios

gėrybės. Vaikai piešė. Kaip visada vaišintasi kava ir pačių keptais pyragais.

Didelis būrys lietuvių ir kitų svečių suvažiavo į šių metų gegužinę gegužės 22 d. Šventėme lauke, skrudinome, buvo gausus salotų ir pyragų stalas. Kalbą "Vėl gegužio žiedai" pasakė mūsų neuilstantis apylinkės pirmininkas V. Žielys. Buvo pasveikintos Aldonos ir Ritos. Paulius Šartneris ir Pranas Mirbachas papasakojo anekdotų ir įdomių istorijų. Buvo gausus gėrimų, dešrelių, ledų ir traškučių baras. Liaudies dainas, visiems pritariant, dainavo ir akordeonu grojo Aldona Šartnerienė.

Derliaus šventė, kuri įvyko rugsėjo 5 d., buvo taip pat turininga ir nuotaikinga. Šis susirinkimas buvo pavadintas D-Party, tai reiškė Derliaus, Dievo, Dėkojimo, Darbo, Dosnumo šventė. Pamaldas pradėjo Hageno kvartetas savo premjerine daina "Gimtinė". Vakarienei pjaustėme ir valgėme 6 kg. svorio kaliaropę, išaugintą Lüdenscheide gyvenančios Šarnterijų šeimos darže.

Bene pats gausiausias susitikimas įvyko lapkričio 7 d., kuriame dalyvavo daugiau kaip 60 žmonių. Ekumenines pamaldas laikė kun. diak. V. Žielys ir katalikų kunigas iš Lietuvos Vidas Vaitiekūnas, šiuo metu dirbantis Kamp-Lintforte. Pagerbėme mirusių, kiekvienas uždegėme po žvakutę. Po pamaldų vėl netrūko sąmojaus, geros nuotikos, skambėjo dainos pritariant muzikos instrumentams.

Nuo praeitų Kalėdų švenčių tapo tradicija bendrai nusifotografuoti. Nuo tada ir pradėta vesti susitikimų kroniką su nuotraukomis. Kitas susitikimas planuojamas Kalėdų švenčių metu.

* * * Apie **Bonn-Kölno LB** apylinkės veiklą pranešė jos pirmininkė Jūratė Nöthen. Apylinkė turi 84 narius, praėjusiais metais įstojo 8 nauji nariai. Buvo galutinai sutvarkytas apylinkės ir jai prijauniančių asmenų elektroninis duomenų bankas. Kultūrinė veikla ir praėjusiais metais liko tradicinė: buvo surengtos trys didelės šventės – Kalėdų eglutės šventė mažiesiems apylinkės nariams Annabergo namuose, Bad Godesberge, gegužinė (kartu su Hageno apylinkė), taip pat Annaberge ir Šiaurės Rheino-Westfalijos lietuvių sąskrydis Düsseldorfėje. (Renginiai buvo aprašyti Informacijose.)

* * * Apie **Schwetzingeno LB** apylinkės veiklą pranešė jos pirmininkas Jonas Vitkus. Apylinkė turi 46 narius – 14 moterų ir 32 vyrus, jauniausiajam 27 metai, o vyriausiajam 85, narių amžiaus

vidurkis 62 metai. Šiais metais įstojo trys nauji nariai – dvi moterys ir vienas vyras. Kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį 10 val. susirenka vyrai savo mėnesiniam pokalbiui, o kas antrą sekmadienį 15 val. yra katalikams pamaldos Ketsch'e katalikų bažnyčioje. Sielovada rūpinasi kun. Jonas Dėdinas arba, jam negalint, kun. Alfonsas Kelmelis, abu iš Vasario 16-osios gimnazijos. Nario mokesčių moka visi nariai. Valdyba didesnių renginių nerengia, nes netoli lietuvių centras, kur vyksta visokių renginių ir kiekvienas gali ten dalyvauti. Per mėnesinius susitikimus paminimos tautinės šventės, o gruodžio mėnesį susitinkama prie kalėdinio stalo, kur švenčiama su lietuviškais papročiais. Buvo suorganizuotas labdaros vėjus Kretingos vienuolyno remiamiems vargšams padėti. Neužmirštami apylinkės nariai įvairių progų metu, taip palaikomi artimesni santykiai.

* * * Apie **Berlyno LB** apylinkės veiklą raštu pranešė jos pirmininkė Jūratė Dindas. Berlyno apylinkė, atsikūrusi 1997 m. gegužės 24 d., šiuo metu turi 33 narius, nors lietuvių, gyvenančių Berlyne, yra kur kas daugiau – apie 200. Amžiaus ir interesų skirtumas yra didžiulis, todėl labai nelengva ilgą laiką išlaikyti susidomėjimą. Be to, daug kas atvažiuoja į Berlyną laikinai, pvz., studentai, moksliniai darbuotojai, auklės.

Nuo 1997 rudens, išskyrus vasaros atostogas, reguliariai susitinkama kiekvieną paskutinį mėnesio ketvirtadienį. Pradžią buvo labai entuziastiška, dabar grupelės bendraminčių ir bendraamžių bendrauja atskirai. Nesvarbu kaip, svarbu, kad lietuviai bendrautų tarpusavyje, pasidalytų patyrimu, turėtų galimybę kalbėti gimtąja kalba, reikalui esant, vienas kitam padėtų. Kita vertus, reguliarius susitikimus lanko, išskyrus porą ištikimųjų (beje, jaunų mokslininkų), tik visai neseniai atvykę tautiečiai. Anksčiau į susitikimus ateidavo 40-50 žmonių, o dabar – apie 10. Ši tendencija labai stipriai pasireiškė 1999 metais. Šia prasme mes atliekame tramplino funkciją, padėdami surasti Berlyne naujų draugų. Dažnai tampame patarėjais telefonu sprendžiant įvairius organizacinius, juridinius, gyvenimiškus klausimus. Be to, visi laukia „programų“, tik iš idėjas siūlančiųjų ir laukiančiųjų niekas neturi laiko jų ruošti. Be to, daug kas ateina į susirinkimus, bet nenori tapti nariais (dėl ilgalaikio prisirišimo arba nario mokesčio). 1998-1999 m. Lietuvos Respublikos ambasados Vokietijoje Berlyno skyrius, vadovaujamas dr. Juozo Galginaičio, domėjosi ir ak-

tyviai rėmė (pvz., patalpų suteikimu) apylinkės narių susitikimus.

Nuo šių metų pavasario radome „prieglobstį“ vienos parapijos patalpose: Gemeindezentrum Schillerhöhe, Briener Str. 22, 13407 Berlin. Apibendrinant 1998-1999 metų veiklą, reikia pabrėžti, kad labai daug lietuvių gerai pasinaudojo mūsų apylinkės struktūra: per mus surado sau bendraamžių bei bendraminčių tautiečių.

* * * Apie **Hamburgo LB** apylinkės veiklą raštu pranešė jos pirmininkė Dalia Baliulytė. Kaip įprasta, praėjusiais metais Hamburge įvyko du didesni renginiai: Kalėdų eglutė įvyko 1999 m. sausio 3 d. ir Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas - vasario 13 d.

LB apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko š. m. lapkričio 6 d. Jo metu buvo išrinkta naujoji apylinkės valdyba. Ją sudaro: Dalia Baliulytė – pirmininkė, Neringa Lesmann - sekretorė, Petras Biermannas - kasininkas, Dalia Henke ir Alicija Baliulienė - nariai. Po susirinkimo įvyko valdybos surengtas talentų vakaras, kuriame galėjo kiekvienas parodyti ką sugeba.

Naujosios Hamburgo apylinkės valdybos narių amžiaus vidurkis yra 33 metai. Tai rodytų, jog senesniuosius bendruomenės darbininkus pakeičia jaunesnieji. Tačiau tokio jaunimo, kuris būtų pasiruošęs savo laisvalaikį skirti bendruomenės reikalams, tėra maža saujelė. Jaunimas sakosi neidentifikuojąs su bendruomenės tikslais (dažnai jų ir nežinąs), trūkstant bendrų interesų, dėl kurių būtų prasminga susitikti (vien lietuviškos kilmės nepakanka), tėvynės ilgesys galys būti numalšinamas ir palaikymu tiesioginio ryšio su Lietuva. Kokie tikslai galėtų mus suvienyti? Kokius poreikius galėtų patenkinti lietuvių bendruomenė? Ryškinti šiuos klausimus yra viena svarbiausių šio meto užduočių, jei nenorime, kad lietuviška veikla greitu laiku užgestų.

* * * Apie **Salzgitter-Lebenstedto LB** apylinkės veiklą raštu pranešė jos pirmininkė Bronė Mordersbach. 1999 m. LB apylinkė turėjo 46 narius. Visi moka solidarumo mokesčių. Planuota per metus surengti dvi šventes: Motinos dienos minėjimas įvyko gegužės 2 d., o Kalėdų eglutės šventė bus švenčiama gruodžio 26 d. Lietuviai norėtų dažniau kartu pabendrauti, bet neturima nuolatinio kunigo ir patalpų susitikimams. Salės nuoma daug kainuoja. Retkarčiais apylinkės lietuvius aplanko kunigas Jonas Dėdinas.

* * * Apie Lietuvos šalpos draugijos „Labdara“ veiklą pranešė jos išdininkas Jonas Vitkus. Draugija turėjo 210,- DM pajamų, o išlaidų 600,- DM, skirtumas padengtas iš turimų santaupų. Šalpos draugija yra dėkinga už kiekvieną paaukotą markę, nes ji yra panaudojama tikrai geram ir vertingam tikslui - paremti lietuvių gimnazijų lankančius pagalbos reikalingus moksleivius.

* * * Apie Romuvos moterų klubo veiklą raštu pranešė jos pirmininkė Irena Timpienė. Klubu valdyba išrinkta sausio mėn. Ją sudaro Irena Timpienė - pirmininkė, S. Šulcienė - išdininkė, O. Šiugždinienė - sekretorė. Šiais metais narių skaičius nepasikeitė: mirė dvi aktyvios narės - E. Lucienė ir K. Dapkienė. Į klubą įstojo dvi narės iš Pforzheimo ir Darmstadto.

Buvo surengtas užgavėnių blynų balius, Motinos dienos minėjimas, kurio metu dainavo žymus Lietuvos estrados dainininkas E. Kučinskas ir buvo surengta E. Tumaičio iš Mainzo dailės kūrinių paroda. Klubu narės aktyviai prisideda ir prie kitų VLB renginių Hüttenfelde paruošimo.

* * * Pranešimą apie Frankfurto LB apylinkės veiklą padarė jos reikalų vedėjas Tomas Sudavičius, apie VL Jaunimo sąjungos - pirmininkas Martynas Lipšys, apie Vasario 16-osios gimnazijos padėtį - direktorius Andrius Šmitas ir apie Lietuvos kultūros institutą - vedėjas dr. Vincas Bartusevičius.

* * * Po darbuotojų pranešimų suvažiavimo dalyviai išsamiai aptarė bendruomenės problemas ir ateities veiklos galimybes.

POP ŠOU KONCERTAS

Šeštadienio vakare darbuotojų suvažiavimo dalyviams ir apylinkės lietuviams šaunų koncertą surengė Balio Dvarionio muzikos mokyklos vaikų estradinė grupė POP ŠOU iš Vilniaus. Šios dainuojančios ir šokančios jaunuolių grupės, vadovaujamos Alfonso Peniko, repertuaras apėmė populiariausias melodijas, liaudies dainas ir nemažai džiazų kūrinių. Dainavo ir šoko mergaitės nuo 6 iki 12 metų. Joms talkino jau pagarsėjusi įvairių tarptautinių muzikos konkursų laureatė Jolanta

Tūbelytė. Su daina pasirodė ir kompozitorius Mikas Vaitkevičius. Akomponavo ir technika rūpinosi A. Vizbaras. Koncertas labai gerai pasisekė. Atlikėjams VLB pirmininkas Antanas Šiugždinis nuoširdžiai dėkojo ir įteikė dovanų.

Po koncerto įvyko bendras pobūvis, kurio metu užkanda ir gėrimais rūpinosi Romuvos apylinkės nariai, o šokiams nenuilstamai grojo J. Preukschat iš Stuttgarto.

LIETUVOS VIETA EUROPOJE

Vokietijos LB darbuotojų suvažiavime š. m. lapkričio 13 d. LR ambasadorius prie Europos Tarybos Strasboure Rokas Bernotas pranešė apie Lietuvos įstojimo į Europos struktūras eigos padėtį.

Ambasadorius nurodė, kad Lietuva yra unikalus kraštas ta prasme, kad šiame šimtmetyje du kartus atkūrė savo nepriklausomybę, bandė užčiuopti pačias giliausias Lietuvos diplomatijos pasireiškimo Europoje šaknis. Jis nurodė, kad iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio dvaro raštai išeidavo tokia kalba, kokia reikėjo: į vakarus - vakarų kalbomis, į rytus - rytų kalbomis. Kai Lietuva sudarė uniją su Lenkija, buvo pasidalyta darbo sritimis: Lenkija santykiavo su vakarų kraštais, Lietuva su totoriais, moldavais, rusais. 1999 m. rugpjūčio 21 d. suėjo 550 metų, kai Lietuva pasirašė sutartį su Rusija dėl sienų. Lietuviams visuomet buvo aišku, kad Lietuva yra Europoje. Nors mums buvo ir aišku, kam priklausome, bet atgavus nepriklausomybę reikėjo įrodyti kitiems, kad esame vakarietiški.

Vakarai pradžioje dvejojo, priimti ar nepriimti rytų šalis savo tarpan. Pirmieji metai buvo nepasitikėjimo ir stebėjimo metai, o Lietuvoje vyko mokymasis. Nuo 1989 metų buvo mokomasi Lietuvos istorijos. Vėliau, atgavus nepriklausomybę, buvo mokomasi ekonomikos ir kartu demokratijos: kaip turi veikti parlamentas, politinės partijos. 1993 metais Lietuva buvo priimta į Europos Tarybą ir išskėlė sau politinį tikslą sugrįžti į Europą, integruotis į jos struktūras, pradžioje visai nesvarstant, ką tai konkrečiai reiškia. Tik vėliau buvo pradėta svarstyti, ar verta veržtis į Europos Sąjungą, ar ne. Buvo labai neaišku, ar priims, pvz., Turkija senai laukia priėmimo. Buvo pradėta stiprinti santykius su šiauriečiais ir svarstyta, gal jungtis su jais. 1993 m. buvo aišku, kad Švedija ir Suomija eina į Europos Sąjungą, taigi reikėjo eiti ir lietuviams.

Kas buvo Lietuva 1993 metais vakariečiams? - klausė ambasadorius. Tai viena Baltijos šalis arba viena iš Sovietų Sąjungos kraštų. Tapusi Europos Sąjungos asocijuota nare, pasidarė lygiavertė su

kitomis Vakarų šalimis. 1994 m. Lietuva paprašė būti priimta į Europos Sąjungą, vėliau tuo žingsniu pasekė Latvija ir Estija. Tapti asocijuotomis narėmis buvo gana nesunku, bet tuo pradėjome skirtis nuo ukrainiečių ir baltarusių.

Pirmieji Europos Sąjungos pranešimai Lietuvos atžvilgiu buvo kritiški, bet vis gerėjo. Pranešimų nauda yra ir ta, kad turime metinius objektyvius Lietuvos padėties įvertinimus ir galime matyti, kur trūkumai didžiausi, bet ir tai, ką darome gerai. Yra pagrįstų vilčių, kad Lietuva netrukus bus pakviesta pradėti derybas dėl įstojimo. Lietuva pradėjo nuo nieko. Per 10 metų buvo sukurta moderni vakarietiška valstybė.

Taip pat 1993 m. buvo pradėta svarstyti, ką daryti dėl saugumo. Vakarų valstybių saugumą užtikrina NATO. Buvo aišku, kad bus sunku tapti jos nare. Neutralumo galimybė buvo atmetama. Pareiškus norą tapti NATO nare, kai kam tada atrodė esą juokinga, tačiau padėtis keičiasi. Buvo pradėta naudotis NATO standartais, tais, kuriais naudotis buvo leista. Buvo metas, kai rusų diplomatai grąsindavo, jog pamatysite, kokia pikta gali būti Rusija. Šiuo metu Rusijos užsienio reikalų ministras

tik pareiškė, kad dėl NATO nesutinkąs su lietuviais. Padeda ir faktas, kad NATO nare tapo Lenkija. Tam tikras lūžis įvyko Kosovo konflikto metu. Pasirodo, NATO buvo naudingos draugiškos šalys, kurios kontroliuoja savo oro erdvę.

Ramiai dirbdami, galime pasiekti daug, - teigė ambasadorius. Jau esame normali valstybė, nors dar ir ne visai išsivysčiusi. Narystė Europos Taryboje yra sąlyga tapti Europos Sąjungos nare. Europos Tarybos žinioje yra ir Vystymo bankas, reikia dėti pastangas, kad būtų galima pradėti naudotis šio banko paslaugomis.

Baigdamas savo pranešimą, ambasadorius nurodė ir tai, kuo galėtų prisidėti Lietuvių Bendruomenė prie Lietuvos vystymosi. Jis nurodė, kad Lietuva gamina per daug žemės ūkio produktų. Kai buvo šalia Rusija, juos buvo galima lengvai parduoti. Dabar taip nėra. Todėl reikia, kad mažuose miesteliuose išsivirtintų gamyba. Galėtų ir LB nariai pabandyti suorganizuoti smulkios pramonės centrelius. Nes dabar ten žmonės nežino, ką daryti. Jiems reikėtų duoti naujų minčių, patarimų ir paskatų. Po pranešimo publika ambasadoriui kėlė aibę klausimų, į kuriuos jis vos spėjo atsakinėti.

LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO VOKIETIJOJE 1999 M. SUVAŽIAVIMAS

Devynioliktasis Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas - mokslinė konferencija įvyko 1999 m. spalio 1-3 d. Annabergo namuose Bad Godesberge. Suvažiavime skaityti paskaitų pakviesti jauni mokslininkai, kurie savo diplominius ar doktorato darbus rašo lietuviška tematika. Taip buvo norima sudaryti galimybę jiems pristatyti savo darbo rezultatus, juos aptarti su kolegomis ir lietuviais specialistais bei apskritai pasidalyti savo patirtimi. Paskaitose, kurios buvo skaitomos vokiečių kalba, ir diskusijose dalyvavo apie 50 LKI narių ir svečių.

Suvažiavimas prasidėjo penktadienio vakare. Jį sveikinimo žodžiu pradėjo LKI vedėjas dr. Vincas Bartusevičius, nurodęs kiek prieštaringai besiplėtojančias mokslinio ir kultūrinio darbo sąlygas Vokietijoje. Viena vertus, subyrėjus Sovietų Sąjungai, buvo pralaužtas vienašališkas vokiečių domėjimasis rusų istorija ir kultūra: gerokai padaugėjo mokslinių darbų bei leidinių ir Baltijos kraštų tematika. Tačiau institucinė parama šiam moksliniam ir kultūriniam darbui yra mažinama: buvo panaikinta baltologijos studijų galimybė Müncheno universitete, pasidarė neaiški intensyviųjų Baltijos kalbų kursų ateitis, kėsিনamasi nubraukti paramos dalį

pabėgėlių kultūrinei veiklai, kuri apima ir keletą mokslinių įstaigų, tiriančių Rytų Europos istoriją, nutraukta federalinės valdžios parama Vasario 16-osios gimnazijai ir kt. Visa tai rodo šios pasikeitusios padėties mastą, kai mokslinės ir kultūrinės įstaigos remiamos ne atsižvelgiant į jų reikalingumą, bet į biudžeto padėtį.

Paskaitos ir diskusijos

Pirmąją paskaitą "Mažlietuvių kultūrinė veikla 1871-1914 m." skaitė Vytauto Didžiojo universiteto doktorantė istorijos magistrė Silva Pocyte iš Klaipėdos. Pranešėja aptarė mažlietuvių kultūrinių draugijų veiklą, kurių 1885 - 1919 m. buvo apie 30. Jos nekėlė jokių politinių ar socialinių reikalavimų, bet dėjo pastangas išlaikyti lietuvių kalbą. XIX amž. pabaigoje pastebimos ir politinio susiorganizavimo užuomazgos ryšium su rinkimais į Reichstagą ir Prūsijos landtagą, tačiau iki Pirmojo pasaulinio karo nei mažlietuviai, nei didlietuviai nekėlė abiejų dalių suvienijimo klausimo.

Heidelbergo universiteto doktorantas istorijos magistras Gintautas Karnuševičius kalbėjo apie Lietuvos bajorų luomą vėlyvaisiais viduramžiais. Jis ap-

tarė lietuvių visuomenės skaidymąsi, kuris matomas jau XIII šimtmetyje, toliau vyko ir XIV bei XV šimtmetyje. Lietuvių bajorija skyrėsi nuo ortodoksų bajorų ne vien kalba ir tikėjimu, bet ir savo teisine padėtimi valstybėje.

Teisininkas Tobias H. Irscher iš Kėlno kalbėjo tema "Konstitucijos kūrimas ir konstitucijos kūrimo galia Lietuvoje 1989-1992 m." Pranešėjas pirmiausia teoriškai aptarė problemą. Pagal tautos konstitucijos kūrimo galios doktriną pati tauta gali faktiškai sukurti sau konstituciją, tačiau ji, kaip tokia, negali veikti. Todėl jos vardu veikiantieji turi būti tam legitimuoti.

Toliau pranešėjas aptarė ir vertino konstitucijos kūrimo elementus Lietuvoje 1989-1992 metais. Konstitucijos kūrimo proceso pradžioje veikė LSSR Aukščiausioji Taryba kaip *pouvoir constitué*. Nors ji savo įgaliojimų negalėjo paremti laisvais rinkimais, tačiau aiškiai veikė pagal daugumos norą. Tokiu būdu ji buvo pakankamai legitimuota. Vėliau ėmė veikti laisvai išrinktas parlamentas, o atskirais svarbiais klausimais ir galutinai priimant Konstituciją - ir balsavimo teisę turintys piliečiai. Taigi konstitucijos kūrimas ir pati Konstitucija yra pakankamai demokratiškai legitimuota. Tačiau nuolatinis pritarimas Konstitucijai yra būtinas, kad ji plėtotų normatyvią galią kaip valstybės tvarkos pagrindas.

Dr. Yvonne Luven iš Bonnos kalbėjo tema "Naminės gyvatės kultas lietuvių ir latvių mitologijoje". Gyvatė baltų mitologijoje yra gyvūnas, turintis gana didelę religinę reikšmę: ji yra geroji namų dvasia, gyvulių globėja, gyvybės ir gyvumo, vaisingumo ir seksualumo simbolis. Gyvatė turi tolregystės galią, pažįsta gydomasias žoles, kurios prikelia iš numirusių. Patikimi šaltiniai žino tik naminį, bet ne viešąjį gyvatės garbinimą, be to, toks garbinimas suteikiamas tik žalčiams. Žaltyje susijungė mirties ir vaisingumo tikėjimai, nes mirusieji pagal senąjį lietuvių ir latvių tikėjimą užtikrina laukų derlių. Gyvatės buvo deivės Žemynos atributai. Žemynos asmenyje turime moterišką deivę, kuri užtikrina ir gyvybę kosmose, ir rūpinasi mirusiais bei jų atgimimu.

Dr. Martin Jungraithmayr iš Freiburgo kalbėjo apie valstybės ir katalikų bažnyčios santykius Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo. Pirmoje savo pranešimo dalyje prelegentas apžvelgė valstybės ir bažnyčios santykius 1940-1990 metais.

Antroje savo pranešimo dalyje jis aptarė teisingą bažnyčios būklę atsikūrusioje valstybėje, pradėdamas nuo 1989 m. kovo 10 d. popiežiaus paskelbto Lietuvos vyskupijų pertvarkymo. Lietuva buvo pir-

moji Rytų valstybė, kuri tikėjimo ir sąžinės laisvę įtvirtino savo Konstitucijoje.

Galop buvo nurodyti sunkumai, su kuriais susiduria katalikų bažnyčia šiandien. Kunigų trūkumas, jų senyvas amžius ir didelis konservatyvumas, apskritai menkas tikinčiųjų ir jų vadų intelektualinis lygis ateityje gali sudaryti tam tikrų problemų.

Magistrė Christina-Juditha Nikolajew iš Tübingeno kalbėjo apie ateistines (propagandos) brošiūras sovietinėje Lietuvoje. Paskaitininkė pristatė trijų rūšių tekstų pavyzdžius ir juos analizavo. Brošiūrose gausu apeliacijos į jausmus, siekiant sukelti skaitytojo dėmesį. Tokiomis brošiūromis žmonės nebuvo vien šviečiami ar bandomi atversti į mokslinį ateizmą, bet kartu jose buvo perteikiama daug žinių apie tikėjimą ir jo išpažinimo atmainas.

Istorijos magistrė Daiva Beranek iš Karlstadto kalbėjo apie lietuvių rezistenciją prieš vokiečius 1941-1944 metais. Lietuvių pasipriešinimo tikslas buvo laisva ir nepriklausoma Lietuva, siekiant išlaikyti nepažeistus gyventojus, kultūrą, ūkį. Turėta du pagrindinius priešus - Sovietų Sąjungą ir Vokietiją. Pirmoji buvo laikoma svarbiausiuoju priešu. Tipiška šiam pasipriešinimui tai, kad jis buvo neginkluotas, pasyvus ir nebuvo remiamas Vakarų valstybių. Lietuviai nebuvo nei bolševikai, nei nacionalistai, bet darė tai, kas Lietuvai buvo naudinga. Paskaitininkė toliau pristatė lietuvių pogrindžio organizacijas ir jų veiklą, kritiškai vertino VLIKo sėkmes ir nesėkmes.

Paskutinį pranešimą "Istorija ir visuomenė: aktualios istorijos mokslo problemos Lietuvoje" padarė habil. dr. Alvydas Nikžentaitis iš Klaipėdos-Marburgo. Jis nurodė, kad istorija visuomet ir visur atliko svarbų vaidmenį formuojantis tautos identitetui, o Lietuvoje - labiau nei kur nors kitur. Tačiau lietuviai save identifikuoja tik su tam tikrais istorijos įvykiais, o apie kitus nenori nieko girdėti. Taip istorijos raida nuo 1430 m. iki XIX amž. pabaigos ir 1940-1990 metų laikotarpis yra ignoruojamas. Tik tai, ką lietuviai padarė gero ar svarbaus yra jų istorija, o kur jie klydo ar darė blogo - nenorima priimti kaip sava.

Sukurtos ir tam tikros teorijos - dviejų skydų, dviejų genocidų ar baltų vienybės teorijos, tam tikros pažiūros į lietuvių ir lenkų santykius, Mažosios Lietuvos gyventojų kilmę. Šios teorijos negali būti paremtos mokslo duomenimis. Blogiausia, kai tokius mitus skleidžia politikai ir jais grindžia teisę į teritorijas už Lietuvos ribų. Lietuviai gana kategoriškai savo kaimynus skirsto į draugus, kurie lietuviams nieko blogo nėra padarę (latviai, totoriai, kairaimai), ir priešus, kurie lietuvius yra skriaudę

(lenkai, rusai, vokiečiai, žydai). Kaip matyti, lietuviai tarp savo kaimynų turi mažai draugų.

Po paskaitų vyko gyvos diskusijos, kurių metu pranešėjai galėjo savo mintis patikslinti ir papildyti, o klausytojai pareikšti kritiškų pastabų. Diskusijos ir pokalbiai paskaitose keltų temų klausimais vyko ir laisvu laiku. Baigiamajame pokalbyje dalyviai suvažiavimą vertino teigiamai, nors pranešimų buvo nemažai ir referentai pateikė daug medžiagos. Buvo reiškiami mintis, kad būtų prasminga ir ateityje rengti jaunųjų tyrinėtojų suvažiavimus, nes tik tokiu būdu jie gali susitikti su kolegomis ir pasidalyti savo patirtimi.

Ansamblio "Kanklės" koncertas

Šeštadienio vakare koncertavo Lietuvos dailės muziejaus ansamblio "Kanklės" nariai Virginija

Alenskienė (kanklės), Kastytis Mikiška (birbynė) ir Aušrinė Stundytė (sopranas). Jie atliko harmonizuotų lietuvių liaudies dainų ir lietuvių kompozitorių kūrinių programą. Publikai koncertas patiko, ir ji nepagailėjo muzikantams plojimų

Gedimino ordinas LKI vedėjui dr. V Bartusevičiui
Suvažiavimo metu Lietuvos Respublikos ambasadorius Vokietijoje dr. Zenonas Namavičius LKI vedėjui Vincui Bartusevičiui įteikė LR Prezidento apdovanojimą - Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordiną už nuopelnus Lietuvos valstybei ir už pastangas garsinti Lietuvos vardą pasaulyje bei padedant jai integruotis į pasaulio valstybių bendriją. Bartusevičiaus visuomeninę ir mokslinę veiklą pristatė Vokietijos LB pirmininkas Antanas Šiugždinis.

TRADICINIS VOKIETIJOS ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Vokietijos ateitininkai bei jiems prijaučiantieji prelado Antano Bungos sukviesti, susirinko spalio 8-10 dienomis į Maierhöfeną į jau tradicija tapusį kasmetinį ateitininkų sąskrydį. Didžiausią dalyvių dalį sudarė Vasario 16-osios gimnazijos moksleivių ateitininkų kuopos nariai, prisidėjo vienas kitas studentas, susirinko ir po visą Vokietiją išsibarsčiusių sendraugių.

Akademinę sąskrydžio dalį penktadienio vakare pradėjo stud. Laima Lipšytė iš Hüttenfeldo, pristatydama ir pateikdama diskusijoms savo rašinį apie ydas ir toleranciją. Ji pažymėjo, kad prie išsamesnio tikrovės pažinimo priklauso ir intymesnė artimųjų draugų, naujai sutiktų žmonių pažintis įsijaučiant į jų laimes ir nelaimes, į teigiamas ir neigiamas charakterio savybes. Savo klaidas atpažinti ir jas taisyti yra daug lengviau, kai priimi kritiką ir pasiūlymus. Todėl prie krikščionio pareigų priklauso ir draugiška pastaba artimui. Tačiau pamokymai artimui turi būti persunkti tolerancija jo asmenybės savastingumui, pastangomis atsistoti į jo klumpes. Tikėjimas moko nemesti pirmo akmens ir pataisą pradėti nuo savęs.

Nors penktadienio diskusijos apie ydų taisymą liepsnojo iki vėlumos, šeštadienio rytą punktualiai prasidėjo Arūno Kučiko, Kauno Arkivyskupijos jaunimo centro vadovo, Valstybinės jaunimo reikalų tarybos nario iš Kauno, paskaita tema "Katalikiškų organizacijų vaidmuo demokratinės visuomenės kūrime". Pristatęs organizacijų kūrimosi ir kaitos raidą per Bažnyčios socialinio mo-

kymo prizmę, jis pabrėžė, jog organizacijos be kita ko lavina jaunų žmonių sugebėjimus įgyvendinant savo mintis ir projektus, moko siekti, kad žmogus nenuleistų rankų, neprarastų noro galvoti, ugdo pozityvią agresiją, išmoko vadovautis nuostata, kad reikia dirbti taip, tarsi visi rezultatai priklausytų tik nuo jo paties. Tai, ką jauni žmonės gali patirti ir išgyventi organizacijose, jiems bus labai svarbu visuomenėje ir gyvenime, padidins asmenines galimybes.

Įsisiūbavusias diskusijas buvo nelengva nutraukti, bet laikas spaudė pereiti prie kito programos punkto - dr. Jono Norkaičio iš Stuttgarto pranešimo. Jis pateikė svarstymams pačių mokinių keltą prieštarinę reiškinį, jog, viena vertus, XX amžius yra komunikacijos ir susisiekimo priemonių šuoliškos pažangos amžius, kita vertus, pastebimas žmonių atitolimas vienas nuo kito, apatiškumas visuomeninei veiklai, depresijos, vienvėsių išgyvenimas. Aiškinant šį fenomeną, dalyviai pareiškė įdomių minčių. Šeštadienio popietę sąskrydžio dalyviai paskyrė iškylai, kuri vedė į karaliaus Liudviko II Neuschwansteino pilį Alpių papėdėje. Nebuvo apleista ir garsi bažnyčia Wieskirche. Sugrįžus į Meierhöfeną rasta prel. Bungos paruošta vakariene - cepelinai su spirgučių padažu. Vakarui gimnazijos moksleiviai buvo paruošę vaidinimą, kuriame inscenizavo dieną mokykloje. Nuo aktorystės meno neliko apsaugota ir publika, kurią Laima Lipšytė įtraukė į veiksmą savo parengtoje programoje.

Sekmadienio rytą šv. Mišias aukojo prel. Antanas Bunga ir gimnazijos kapelionas Alfonsas Kelmelis. Jų metu ateitininkų gretos pasipildė aštuoniais jauniais ir vienu moksleiviu ateitininku. Ženkliukus ir juosteles prisegė sendraugiai Paulina Ivinskienė ir dr. Jonas Norkaitis. Kun. Kelmelis savo pamoksle įžodinėmams pabrėžė mintį, kad Dievas kviečia visus jungtis į gretas darbui jo

vynuogyne. Išrinktieji dažnai šį kvietimą atmeta ir patys nubaudžia save. Bet Dievas yra teisingas ir už gera atlygina, už bloga nubaudžia jau ir žemėje, tik tai reikia mokėti pastebėti.

Už vėl juos subūrusią ir praturtinusią šventę ateitininkai yra dėkingi prel. Antanui Bungai ir ateitininkų valdybos pirmininkei Marijai Šmitienei.

(A. Karčiauskas)

NRW LIETUVIŲ SAŠKRYDIS DÜSSELDORFE

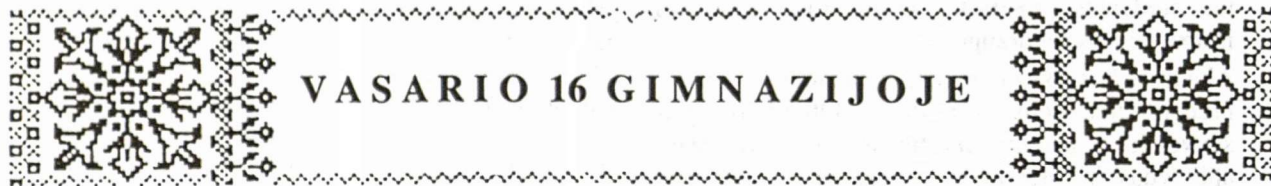
Saulėtą spalio 16 dieną Düsseldorfėje susirinko apie 150 lietuvių ir svečių į antrąjį Šiaurės Rheino-Westfalijos krašto sąskrydį. Po kavutės sąskrydį atidarė Valdas Žielys, sveikinimo žodį tarė kunigas Vidas Vaitiekūnas ir Vokietijos LB valdybos pirmininkas Antanas Šiugždinis. Puikiai pasirodė jaunimo šokių grupė "Sneak`ah", vadovaujama Aušros Šartnerytės iš Lüdenscheido. Po vakarienės koncertavo dainininkas Ovidijus Vyšniauskas iš Lietuvos, o Valdo Jankaus triūbų muzika linksmino susirinkusiuosius iki vidurnakčio.

Renginys pasisekė, nes jį ruošiant darniai bendradarbiavo ir daug laiko aukojo trijų apylinkių pirmininkai ir nariai: Jūratė Nöthen, Daina ir Valdas Jankai, Nijolė ir Sigmaras Windszai, Valdas Žielys ir kiti. Sąskrydžio organizatoriai dėkoja visiems prisidėjusiems prie renginio organizavimo ir jame dalyvavusiems.

(Org.)

Kalėdinės dovanos, baldai, įrengimai ir kt. tiesiogiai iš Vokietijos į Lietuvą.

Transporto įmonė ToMi GmbH Transport und Logistik. Teirautis: Rolandas Jelis, tel.: 0172-2326450

Mokslo metų atidarymas

Saulėtą ir šiltą pirmosios mokslo metų dienos (rugpjūčio 30) rytą mokiniai ir mokytojai rinkosi į Vėliavos aikštę. Giedant Lietuvos himną, buvo pakelta trispalvė. Šiuos mokslo metus pradėjo 87 mokiniai iš Vokietijos, Lietuvos, Kanados bei Brazilijos. Suteikus mokyklai valstybinės gimnazijos teises, sulaukta ir pirmųjų mokinių iš Hüttenfeldo miestelio vokiečių šeimų. Pamaldos, kurias laikė kapelionas

A. Kelmelis ir evangelikų kunigas R. Fuhr, vyko lietuvių ir vokiečių kalbomis. Mokinius, jų tėvus bei mokytojus pasveikino gimnazijos direktorius A. Šmitas. Po to mokiniai ir tėvai buvo supažindinti su mokytojais ir auklėtojais. Abiturientai tradiciškai pasveikino nemažą būrį penktokų ir įteikė jiems bei jų auklėtojais E. Kaufmann gėlių.

Naujų mokinių "krikštynos"

Pirmasis rugsėjo šeštadienis naujiems mokiniams ilgam liks įsimintinas. Tą vakarą jų drašą, ištvėrmę, iškalbingumą, išmonę ir sugebėjimą išsisukti iš bet kokios padėties tikrino

abiturientai. Naujiems mokiniams buvo suręstas narvas, iš kurio ištrūkti nebuvo taip paprasta. Jiems teko atsakyti į įvairiausių ir klatingiausių tryliktoko Vaidoto Neverausko

pateiktus klausimus, patirti šalto vandens dušą, miltų lietu, o skrandžio išbandymui paragauti specialiai pagamintos 'krikštytynų' košės. Naujieji mokiniai patikrinimą sėkmingai išlaikė. Mokyklos direktoriui Andriui Šmitui davę iš-

kilmingą priesaiką gerai mokytis ir būti drausmingais, buvo priimti į garbingas gimnazistų gretas. "Krikštytynų" šventę mokiniai tęsė diskotekoje, kur turėjo progos susipažinti ir pabendrauti iš arčiau.

Gimnaziją aplankė Lietuvos kultūros ministras

Lietuvos kultūros ministras Arūnas Bėkšta savo vizitą Vokietijoje pradėjo spalio 14 d. tradicinėje Frankfurto prie Maino knygų mugėje, kur pristatė Lietuvos knygų stendą. Rytojaus dieną ministras atvyko į Hüttenfeldą susipažinti su gimnazija. Čia jis susitiko su gimnazijos kuratorijos ir VLB valdybos nariais, apžiūrėjo klases, bendrabutį, susitiko su mokiniais. Lankėsi bibliotekoje, Lietuvių kultūros institute.

Po pietų ministras dalyvavo susitikime su gimnazijos mokytojais, tarnautojais, VLB bendruomenės nariais. Pokalbyje buvo paliestas gimnazijos darbas ir perspektyva, lietuvių bendruomenės veikla Vokietijoje. Nemažai kalbėta ir apie Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Tą patį vakarą ministras A. Bėkšta išskrido į Lietuvą.

Mokinių tėvų susirinkimas

Spalio 23 d. mokinių tėvai pakviesti į kasmetinį susirinkimą, gerokai iki jam prasidedant, rinkosi berniukų bendrabučio fojė. Čia prie kavos puoduko jie susitiko su mokytojais, auklėtojais pasikalbėti jiems rūpimais klausimais. Po to visi suėjo į salę, kur juos pasveikino gimnazijos kuratorijos pirmininkas V. Damijonaitis ir palinkėjo darbingo susitikimo. Apie šiandieną ir ateitį, mokyklai suteikus valstybinės gimnazijos

teises, kalbėjo direktorius A. Šmitas. Išklašius tėvų komiteto pirmininko J. Kaminsko ataskaitą, vyko diskusijos. Po diskusijų buvo išrinktas naujas tėvų komitetas, kurio nariais tapo S. Šulcienė (išrinkta pirmininke), J. Kaminskas, L. Kotkienė, A. Rhein, R. Dümke, V. Šulcienė, A. Marcinkevičienė ir V. Schäfer. Susirinkimui pasibaigus, tėvai dar turėjo gali- mybę individualiai pakalbėti su mokytojais.

Krepšinio turnyras – '99

Spalio mėnesį dvi savaites truko gatvės krepšinio turnyras, kuriam suorganizuoti daug pastangų įdėjo dvyliktokas A. Genys ir dešimtokas D. Okuličius. Įdėtos pastangos nenuėjo veltui. Turnyre dalyvauti pareiškė norą keturios vyresniųjų mokinių, trys jaunesniųjų ir viena merginų komandos. Vyresniųjų grupėje nugalėtoju tapo "Šampinionų" komanda, kurioje žaidė A. Genys, A. Šiugždinis ir M. Šakinis. Tarp jaunesniųjų stipriausia pripažinta merginų komanda, kurią sudarė T. Marcinke-

vičiūtė, S. Loiterytė, G. Stančaitytė ir J. Petrauskaitė. Rezultatyviausio varžybų žaidėjo vardas atiteko G. Tiuchtai. Turnyras, tapęs tikra krepšinio švente, baigėsi tolimų metimų į krepšį konkursu. Konkurse savo rankos meistriskumą išbandyti pareiškė net dvidešimt šeši krepšinio mėgėjai. Vyresniųjų grupėje taikliausias buvo D. Preišegalavičius, jaunesniųjų grupėje - D. Okuličius. Visi turnyro nugalėtojai apdovanoti atminimo medaliais.

(E. Jankūnas)

Vėlinės Vasario 16-osios gimnazijoje

Kaip įprasta, Vėlinės Vasario 16-osios gimnazijoje yra minimos pirmą dieną po rudens atostogų. Šiomet tai buvo lapkričio 3 diena. Minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis, kurias laikė

gimnazijos kapelionas kun. Alf. Kelmelis. Gimnazistai G. Tiuchta, V. Bruderis, A. Kubiliūtė ir G. Kazlauskaitė, vadovaujami muzikos mokytojo G. Ručio, paruošė ir šv. Mišiose gra-

žiai pagiedojo senas giesmes. Po mišių, jau su-temus, Vėlinių procesija pajudėjo į Hüttenfeldo kapines, kuriose ilsisi ir daugelis lietuvių. Sustojimuose ir pačiose kapinėse at-eitininkai perskaitė šiai progai skirtas eiles. Maldose ir eilėraščių posmuose susirinkusieji prisiminė amžinybėn iškeliauvusius gimnazijos

mokytojus, mokinius, rėmėjus ir geradarius bei, kaip šią dieną ir dera, visus mirusiuosius. Minėjime gausiai dalyvavo gimnazijos moki-niai, mokytojai ir apylinkės lietuviai. Kad ir ru-deniškas, tačiau nešaltas ir ramus oras buvo palankus atitinkamos Vėlinių nuotaikos sukū-rimui.

(A. Kelmelis)

✱ JUBILIEJAI ✱

Vladui KLEVEČKAI - 80 metų.

Vladas Klevečka gimė 1919 m. rugsėjo 10 d. Dragonių kaime, Smilgių valsčiuje, Panevėžio apskrityje ūkininko šeimoje. Iš septynių brolių ir dviejų seserų jis buvo antrasis vaikas. Baigęs Spi-rakių pradžios mokyklos 6 skyrius ir prekybos mokyklą, dirbo girininkijoje, vėliau Panevėžio cukraus gamykloje, ėjo sąskaitininko pareigas. Okupacijų metais aktyviai reiškėsi ir pogrindyje. 1943 metais kartu su dviem broliais stojo į Ple-chavičiaus armiją. Jį likimas atbloškė į Vakarus, o broliai pateko į Sibirą.

Pokaryje gyveno anglų zonos stovyklose, ten tar-

navo lietuvių inžinerijos kuopoje, kuri dirbo sta-tybos ir remonto darbus sąjungininkų okupaci-nėms pajėgoms.

Vladas Klevečka yra vienas iš pirmųjų bendruo-menės narių, visą laiką aktyviai reiškėsi Lübecko apylinkėje, ilgus metus buvo apylinkės valdybos narys, kasininkas, sekretorius, kai reikėdavo, pa-vaduodavo ir pirmininką. Iki pensijos dirbo Bad Schwartau miesto savivaldybėje. Užaugino vieną dukrą ir š. m. lapkričio 12 d. su žmona atšventė auksinę vedybų sukaktį.

(P.Kirkicki)

Endriui ŽILIUI - 80 metų

Visuomenininkui, spaudos bendradarbiui, buvu-siam Mažosios Lietuvos tėviškės mylėtojų drau-gijos žurnalo "Keleivis" redakcijos nariui vėliau redaktoriui, buvusiam Vokietijos LB valdybos nariui Endriui Žiliui spalio 3 d. suėjo 80 metų.

Endrius Žilius gimė 1919 m. spalio 3 d. Rau-džiuose, Šilutės apskrityje lietuvių evangelikų liu-teronų ūkininkų šeimoje. Jaunystę praleido tė-viškėje, paskiau įstojo į Vytauto Didžiojo gimna-ziją Klaipėdoje, bet brandos atestatą įsigijo 1940 m. birželio 15 d. Palangoje, nes vokiečiai 1939 metais užėmė Klaipėdos kraštą. Vokiečių okupa-cijos metais E. Žilius iš Purviškių, kur jau moky-tojavo, persikėlė į Kauną, kur universitete studi-javo germanistiką. Studijuodamas dėstė vokiečių kalbą Kauno profesinės sąjungos surengtuose kursuose ir Centrinio pašto bei įvairių įmonių tar-nautojams. Vokiečiams uždarius Kauno univer-sitetą, E. Žilius persikėlė į Vilnių, dirbo girininkų mokykloje. 1944 m. įsigijo progimnazijos mo-kytojo cenzą dėstyti vokiečių kalbą ir literatūrą ir gavo leidimą toliau tobulintis Goethes institute

Salzburge. Karo metu buvo mėtomas po Pomeraniją, Lenkiją ir tik 1945 metų rudenį pavyko per-sikelti į britų okupacinę zoną netoli Lübecko.

1947-1952 m. E. Žilius dėstė vokiečių ir lotynų kalbas lietuvių mokyklose iki jų uždarymo. Tada jis gavo darbą Vantorfo emigracinėje stovykloje kaip dokumentinio skyriaus vedėjas. 1951-1954 m. atstovavo lietuviams pabėgėliams Schleswig-Holsteino krašto Darbo ir socialinių reikalų mi-nisterijoje, 1951 m. buvo BALFo įgaliotiniu prie 503 IRO įstaigos Lübecke. Glaudžiai bendradar-biavo su VLIko informacine tarnyba Vokietijoje. 1952 m. pabaigoje Scharbeuze pradėjus veikti LTSR radijo programų sekimo biurui, E. Žilius ėjo vedėjo pareigas. Būdamas Vokietijos LB val-dyboje, jis kartu su Justinu Lukošiumi, Erdmonu Simonaičiu, Pranu Zunde ir Mykolu Venclausku 1953 m. pasirašė Rennhofo pilaitės Hüttenfelde pirkimo sutartį, kuri priglaudė Vasario 16-osios gimnaziją ir tapo Vokietijos lietuvių kultūros centru. Aktyviai reiškėsi lietuviškoje spaudoje, paliesdamas ypač Mažosios Lietuvos problemas.

Nuo 1958 iki 1961 m. E. Žilius studijavo Kielo universitete, kur įsigijo diplomuoto psichologo akademinį laipsnį. 1963 metais gavo darbą Hamburgo kalėjimų valdyboje, vėliau Teisingumo senate (ministerijoje): ten teko tikrinti kalinių protinį ir moralinį subrendimą. Nuo 1967 iki pensijos 1981 m. dėstė kriminalinę psichologiją, sociologiją ir kriminologiją Hamburgo Teisingumo senate aukštesniam tarnybos laipsniui gauti besi-

ruošiantiems aspirantams. Kriminalinės ir socialinės nusikaltėlių veiklos tyrinėjimo išdavęs E. Žilius yra skelbęs vokiečių mokslinėje literatūroje.

Išėjęs į pensiją, E. Žilius gyvena savo gražiamame namelyje prie Baltijos jūros, mėgsta jūros keliones. Ekskursiniais laivais aplankė Europos kraštus, Afrikos pakrantes, Skandinaviją, Islandiją, Grenlandiją ir kt.

Endrius Žiliaus padėka

Diplomuotas psichologas Endrius Žilius maloniai dėkoja visiems pažįstamiems ir draugams gimtajame krašte ir užsienyje, kurie 1999 m. spalio 3 d. laiškais, telefonais arba apsilankydami jo namuose Scharbeuze, Baltijos pajūryje, prisiminė jo 80-ąjį gimtadienį.

Reiškiu padėką: 1996 m. MLF leidinio "Tėvų ir protėvių šviesa" autoriui Kostui Kaukai už dienraštyje "Klaipėda" Nr. 242, skiltyje "Lietuvinkai užsienyje" paskelbtą sukaktuvininkui skirtą skerspjūvinę biografiją "Kvietimas į Vokietiją iškilmingiems pietums"; MLF iniciatoriui prof. Viliui Pėteraičiui, Mažosios Lietuvos fondo globėjai Kanadoje p. Ievai Adomavičienei už sveikatos, sėkmės ir išėjusiam į pensiją, kartu su žmona Irmgard turistiniais laiveliais dar daugelį metų plaukioti, ne tik Mare nostrum linkėjimus; Jūratei ir Arūnui Urnikiams, gyvenantiems Bezdonyse, Vilniaus apskrityje, už netikėtą staigmeną: "Lietuva", visuomenės ir politikos dienraštį Nr. 217, pasirodžiusį 1919 m. spalio 3 d. (Redakcijos adresas: Kaunas, Laisvės alėja Nr. 60). Juk tai mano gimimo diena! Ačiū ir visiems kitiems, prisiminusiems sukaktuvininką. (Endrius Žilius)

MIRUSIEJI

Valteris Kristupas Banaitis, muzikas, žurnalistas ir visuomenininkas mirė 1999 m. rugsėjo 9 d. Fürstenberge, Vokietijoje.

Velionis gimė 1918 m. rugsėjo 26 d. Karaliaučiuje. 1932-1935 mokėsi Tilžės vargonininkų mokykloje, bet iš jos dėl lietuviškos veiklos buvo pašalintas. 1937 m. persikėlė į Kauną, kur 1939 m. baigė "Aušros" gimnaziją. 1939-1941 VDU ir Vilniaus universitetuose studijavo Teisės fakultete, o Kauno konservatorijoje lankė vargonų klasę. 1940 m. Vilniaus miesto orkestro (vėliau - Vilniaus filharmonijos) gaidų bibliotekos vedėjas, 1941 drauge su orkestru perėjo į radiofono tarnybą ir buvo perkeltas į Kauną. 1943 m. pavasarį, atsistatydinęs iš pareigų radiofone, vokiečių buvo išgabentas į Vokietiją, bet nuo rudens grįžo Vilniui ir čia Vilniaus operoje ėjo akomponatoriaus pareigas, drauge Vilniaus muzikos mokykloje J. Kačinsko klasėje studijuodamas dirigavimą.

Karo atbloktas į Vokietiją 1945-1946 vadovavo Haffkruge (prie Lübecko) "Tėvynės garsas" ansamblui, 1948-1949 m. vedė Spakenbergo lietuvių kolonijos chorą, 1949-1952 m. - amerikiečių emigracinės organizacijos IRC atstovas Stuttgarte; 1952-1966 m. dirbo "Amerikos balso" lietuvių

skyriaus redakcijoje Munchene. Trumpą laiką dėstė ir Vasario 16-osios gimnazijoje. Autoavarijos sužeistas, visiškos sveikatos neatgavo, gyveno globojamas savo sesers E. Koch Fürstenberge.

V. Banaitis 1950-1951 m. studijavo kompoziciją Stuttgarto aukštojoje muzikos mokykloje. Jo rūpesčiu Hamburgo ir Stuttgarto radiofonai aprūpinti lietuviškomis plokštelėmis. Parašė kantatą "Lietuva, Lietuva, tu kaip saulė gyva"; išleido savo harmonizuotų 34 liet. evangelikų giesmių rinkinį (1951). Yra parašęs 40 įvairių dainų chorui su solistais ir simfoniniu orkestru.

Dirbdamas Munchene, ilgus metus buvo VLIKO informacinio leidinio vokiečių kalba "ELTA Pressedienst" redaktorius, dažnas studijų savaitinių ir kt. renginių paskaitininkas sovietų bloko ir Lietuvos ekonomikos temomis. Aktyviai reiškėsi Vokiečių-lietuvių draugijoje, lietuvių bendruomenėje. Valteris Banaitis buvo plačios erudicijos asmuo, turėjo gerą atmintį, buvo iškalbus ir socialus žmogus. Lietuvos vyriausybė 1977 metais jį apdovanojo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu.

Litauische Volksgemeinschaft e. V.

Vokietijos LB, Lorsche Str. 1, D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Endrius Žilius iš Scharbeuzo50,00 DM	Helene Kairienė iš Kolizheimo20,00 DM
Arno Heid iš Lübecko30,00 DM	Berta Tumaitienė iš Mainzo20,00 DM
Juozas Čepas iš Schwetzingeno.....20,00 DM	Valteris Banaitis iš Fürstenbergo ...10,00 DM
Vyt. Damijonaitis iš Memmingeno ..20,00 DM	

ĄČIŪ

I e š k a u

Augusto Enzeno, su kuriuo ilgus metus buvome Sibire. Gyvenome Irkutsko apskrityje bei rajone, Samanko paštas, Kutunu kaimas. Jis į Lietuvą išvažiavo 1959 m., gyveno Kvečių kaime, Kretingos rajone, vėliau išvyko į Vokietiją.

Ieško Kirkicki, gim. Motiejauskaitė, gyv. Auf der Reihe 6 a, 23556 Lübeck, tel.: 0451-496599

2000 m. RENGINIAI

2000 m. vasario 19 d....- Pagrindinis Vasario 16-osios minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhause.

2000 m. balandžio 29 - gegužės 1 d. - XX Lietuvių kultūros instituto metinis suvažiavimas Hüttenfelde. Kviečiami visi.

2000 m. birželio 30, liepos 1 ir 2 d. - XI lietuvių tautinių šokių šventė Toronte, Kanadoje. Meno vadovai Rita ir Juozas Karasiejai. Smulkesnę informaciją teikia: Rengėjų komitetas, 2185 Stavebank Road, Mississauga, ON L5C 1T3, Canada; tel.: 001-905-275-6505, faksas: 001-905-275-6755, e-paštas: jonaitis@pathcom.com.

2000 m. rugpjūčio 16-20 d. - X Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas Vilniuje. Seimas turės 147 atstovus. Vokietijai galės atstovauti 6 Seimo nariai (VLB pirmininkas, VLJS pirmininkas ir 4 rinkti atstovai).

Vokietijos LB Valdybos Informacijos

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorsche Str. 1, D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld,

Tel.: 06256 - 322, Fax: 06256 - 1641, E-Mail: 113240.151@compuserve.com

Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim (BLZ 670 700 10), Kto. Nr. 581 7978

Gautus rankraščius redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei. Pasinaudojant Informacijų žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.